

EL LLENGUATGE

Anar per bé

Hi ha, encara, alguns altres casos de l'ús del verb *anar* seguit de la preposició *per* més o menys acostats als que comentàvem ahir (expressant la finalitat; sovint am pèrdua del sentit de moviment o translació del verb *anar*, com en *anar per feina* o *anar per tu*). Així, indicant la imminència d'una acció, el Diccionari Fabra no admet sinó *anar* seguit de la preposició *a*, amb l'exemple *El cotxe anava a caure*, però el Diccionari de l'Enciclopèdia, encara que reproduïx el mateix exemple, especifica que la preposició pot ésser *a* o bé *per*. I, indicant, més que no pas imminència, la tendència o direcció, hi ha les locucions *anar per bé* i *anar per mal*, que són molt habituals en la llengua parlada. El Diccionari Fabra recull la primera a l'article *bé* (substantiu), i la defineix amb l'equivalent *millorar*, però a l'article *mal* (també substantiu, és clar), admet únicament *anar a mal*, locució que defineix així mateix amb l'equivalent *empitjorar*, però hi afegeix «esp. els afers». Tanmateix, no deixem de trobar alguns exemples; tant de *anar per bé* com de *anar per mal*, en d'altres articles del mateix Diccionari. Així, el substantiu *crisi* hi és definit dient «mutació en una malaltia tant per a *anar per bé* com per a *anar per mal*», definició que es repeteix a l'adjectiu *crític* (aduada, és clar, a aquesta categoria gramatical). I és, efectivament, parlant de malalts i malalties que solen usar-se les expressions *anar per bé* i *anar per mal*, alternant amb els verbs equivalents *millorar* i *empitjorar*.

És també molt usual l'expressió o locució *anar per les seves* —dit, per exemple, dels adolescents quan comencen a prescindir de la companyia dels pares en els seus lleures. No en sabem trobar cap esment en el Diccionari Fabra però sí en el Diccionari de l'Enciclopèdia, a l'article *seu*. Segons aquest repertori, *anar a la seva* (o *per les seves*) significa «obrar amb independència, segons la pròpia intenció i conveniència». No ens sembla ben clar, però, que *anar a la seva* i *anar per les seves* siguin expressions equivalents. Usant de les mateixes definicions transcrites, diríem que *anar a la seva* significa «obrar segons la pròpia conveniència», i *anar per les seves* «obrar amb independència, segons la pròpia intenció». No és rar, anàlogament, l'ús d'aquesta expressió amb d'altres possessius, esp. el de primera persona del singular: *A mi m'agrada d'anar per les meves*.

Albert Jané